

Dit uitzicht hebben we te danken aan een brand

GENT

De Gras- en Korenlei zijn aangelegd na een enorme stadsbrand in 1128. Pas na graafwerken kwam de Leie tot in het huidige toeristische hart van Gent. Dat is een van de hypothesen uit het doctoraat van de Gentse gepensioneerde leerkracht aardrijkskunde Frank Gelaude (65).

SANDER LUYTEN

Geen Gras- en Korenlei waartussen de Leie stroomt, maar een dichtbevolkte wijk met allemaal houten huizen en de Leie die over de Korenmarkt stroomt. Kunt u het zich voorstellen? Dat was 'Overleiewijk' tot in het begin van de 12de eeuw. Pas na een enorme brand in de wijk, in 1128, beslisten de toenmalige schepe- nen en enkele patri- ciërsfamilies de Leie uit te graven tot aan het huidige stadscentrum. Toen werden ook beide overs aangelegd.

De kunstmatige aanleg van het bekendste gezicht van onze stad, is een van de opval- lendste hypothesen in een on- langs voorgesteld doctoraat van Gentenaar Frank Gelaude (65), verbonden aan de Uni- versiteit Antwerpen. De vroe- gere aardrijkskundeleraar onder- zocht tien jaar lang 'de

menselijke ingrepen in de wa- terhuishouding van het mid- deleeuwse Gent'.

Zijn onderzoek spitte zich toe op de periode 1100 tot 1300. "Omdat uit die periode nauwelijks archieven bewaard zijn gebleven", zegt Gelaude. "Ik heb disciplines zoals ar- cheologie, geologie, hydrogra- fie en topografie moeten com- bineren. Mijn onderzoek toont dat in die tweehonderd jaar in Gent elf grote waterbouwkun- dige werven waren. In heel de stad werden toen dammen, stuwen en dijken aangelegd. In geen enkele andere stad in on- ze contreien gebeurden zo veel ingrepen en werkzaamheden."

Brabantdam en Steendam

De uitgegraven Gras- en Ko- renlei kunnen we vandaag nog zien en de Brabantdam en de Steendam zijn invalswegen geworden. Ingrepen zoals de stuwen het Paddegat (bij Por- tus Ganda) en Braamgaten (bij het Laurentplein) zijn helaas niet meer zichtbaar.

"In de 19de eeuw zijn veel waterlopen gedempt, werden rioleringen aangelegd en ver- dwenen bruggen ten koste van de scheepvaart", zegt Gelaude. "De stadspoorten werden af- gebroken en de haven verhuis- de naar het noorden, naar het kanaal Gent-Terneuzen.



FRANK GELAUDE

AUTEUR DOCTORAAT

"Toen alle vervoer van het water naar de weg ging, was Gent daar niet op voorzien"

Met zijn doctoraat hoopt Ge- laude dat Gentenaars anders naar hun stad zullen kijken. "Vroeger was de stad de haven. Alle goederen kwamen via het water naar Gent. Landwegen en straten waren slechts twee- de keus. Dat heeft de latere structuur van onze stad enorm beïnvloed. Toen plots alles over de weg begon te gaan, was Gent daar niet op voorzien. Heel actuele materie. Daarom is het belangrijk dat het stads- bestuur nog meer aandacht geeft aan ons water", zegt Ge- laude.



Waar nu de Leie tussen Gras- en Korenlei stroomt, stond volgens Gelaude ooit een dichtbevolkte wijk met houten huizen: de Overleiewijk.